

МОТИВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Яковлів Володимир, Герасимишин Віктор, Чуйко Юрій

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м.Вінниця

Анотація:

Актуальність теми дослідження. Розглянуто становлення мотивації школярів початкових класів. Описано вікові особливості розвитку мотивації школярів до занять фізичною культурою та спортом. Експериментально досліджено і проаналізовано особливості навчальної мотивації школярів до уроку фізичної культури. **Мета роботи** – визначити особливості мотивації учнів початкової школи до занять фізичною культурою та спортом як передумову підвищення ефективності процесу фізичного виховання. **Матеріал і методи.** У роботі використано аналіз фахової науково-методичної літератури та соціологічні методи дослідження, методи математичної статистики. Під час укладання анкети використано 10 питань із варіантами відповідей щодо причин незадоволення уроком фізичної культури та мотивами відвідування уроків і методику «Рівень шкільної мотивації». У дослідженні взяли участь школярі у кількості 130 осіб. **Результати роботи.** Проведені нами дослідження діагностики шкільної мотивації учнів 1 класу свідчать, що переважна більшість школярів мають хорошу шкільну мотивацію та позитивне відношення до школи. Основними причинами незадоволеності школярів уроками фізичної культури є одноманітність уроків, на поганий інвентар учні вказували у кожному віковому періоді, надмірне фізичне навантаження та відсутність видів спорту, що подобаються. **Ключові висновки.** Серед мотивів, яким надають перевагу школярі 1-х класів для відвідування уроків фізичної культури є участь у іграх і змаганнях та можливість стати відомим спортсменом, тоді як про покращення свого стану здоров'я дбають учні 3-х та 4-х класів. Проведене нами анкетування дозволило встановити, що значний відсоток усіх опитаних школярів відвідують урок фізичної культури заради спілкування з однокласниками.

Ключові слова:

мотивація, молодші школярі, урок фізичної культури

Motivational priorities for the performance of physical culture of students of elementary school. Yakovlev Vladimir, Gerasimishin Victor, Chuyko Yuri

Relevance of the research topic. The considered becoming of motivation of schoolchildren of initial classes. The age-related features of development of motivation of schoolchildren are described to engaging in a physical culture and sport. Experimentally investigational and analysed to the feature of educational motivation of schoolchildren to the lesson of physical culture. **The purpose of the work** to define the features of motivation students initial school to engaging in a physical culture and sport as pre-condition of increase of efficiency of process of physical education. **Material and methods.** The paper used the analysis of professional scientific and methodological literature and sociological research methods, methods of mathematical statistics. When concluding the questionnaire, 10 questions were used with answer options about the reasons for dissatisfaction with the lesson in physical education and motivation, class attendance and the methodology "Level of school motivation". The study involved students in the amount of 130 people. **Results.** Our studies of the diagnosis of school motivation for students in grade 1 indicate that the vast majority of students have good school motivation and a positive attitude towards school. Analysis of the results of the study shows that the vast majority of schoolchildren are positively placed on physical education lessons. The main reasons for the dissatisfaction of schoolchildren with physical education lessons is the uniformity of the lessons, students pointed to poor equipment in each age period, excessive physical activity and lack of sports that they like. **Key findings.** Among the motives preferred by 1st grade students to attend physical education lessons is participation in games and competitions and the opportunity to become a famous athlete, while 3rd and 4th grade students take care of improving their health status. Our questionnaire made it possible to establish that a significant percentage of all students surveyed attend a physical education lesson to communicate with classmates.

motivation, elementary school students, physical education lesson

Мотивационные приоритеты к занятиям физической культурой учащихся начальной школы. Яковлев Владимир, Герасимишин Виктор, Чуйко Юрий

Актуальность темы исследования. Рассмотрено становление мотивации школьников начальных классов. Описаны возрастные особенности развития мотивации школьников к занятиям физической культурой и спортом. Экспериментально исследованы и проанализированы особенности учебной мотивации школьников к уроку физической культуры. **Цель работы** – определить особенности мотивации учащихся начальной школы к занятиям физической культурой и спортом как предпосылку повышения эффективности процесса физического воспитания. **Материал и методы.** В работе использованы анализ литературы и социологические методы исследования, методы математической статистики. При формировании анкеты использовано 10 вопросов с вариантами ответов и методику «Уровень школьной мотивации». В исследовании приняли участие школьники в количестве 130 человек. **Результаты работы.** Проведенные нами исследования диагностики школьной мотивации учащихся 1 класса свидетельствуют, что большинство школьников имеют хорошую школьную мотивацию и положительное отношение к школе и урокам физической культуры. Основными причинами неудовлетворенности школьников уроками физической культуры является однообразие уроков, на плохой инвентар учащиеся указывали в каждом возрастном периоде, чрезмерная физическая нагрузка и отсутствие видов спорта, которые нравятся. **Ключевые выводы.** Среди мотивов, которые предпочитают школьники 1-х классов для посещения уроков физической культуры является участие в играх и соревнованиях и возможность стать известным спортсменом, тогда как об улучшении своего состояния здоровья заботятся ученики 3-х и 4-х классов. Проведенное нами анкетирование позволило установить, что значительный процент всех опрошенных школьников посещают урок физической культуры для общения с одноклассниками.

мотивация, младшие школьники, урок физической культуры

Постановка проблеми. Вивчення мотивів і мотивації навчальної діяльності є важливим питанням як дидактики, так і теорії і методики фізичного виховання [1, 3, 7, 10, 11, 15, 17, 21]. Спонування особистості до різних видів діяльності, зв'язки внутрішніх мотиваційних дій людини із соціальною детермінацією її психіки, розуміння закономірностей поведінки людини є актуальним питанням у процесі підвищення рівня рухової активності школярів.

У психології та педагогіці для пояснення спонукальних моментів у поведінці людини

використовуються поняття мотив [2, 3, 4, 16, 18, 20]. Зокрема, у психологічному словнику, мотив – спонукальна причина дій і вчинків людини, зумовлених об'єктивними потребами. Основою мотивів діяльності та поведінки людини виступають потреби, інтереси, емоції, установки [5, 6, 9, 10].

У той же час, найбільш поширеною на сьогодні теорією мотивації визнано змістову, що спрямована на вивчення внутрішніх спонукань, якими керується людина в своїй поведінці [2, 4, 8, 12], а навчальна діяльність учнів передусім зумовлена внутрішніми мотивами, що спрямовують пізнавальну потребу дитини безпосередньо на предмет діяльності, хоча у більшості випадків присутні також і зовнішні мотиви, які спонукають школяра до самоствердження і виконання обов'язку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Шляхом аналізу фахової літератури, дисертаційних праць і розробок із проблеми стверджуємо, що більшістю авторів встановлено низький рівень теоретичних знань як учнів, так і їх батьків про позитивний вплив занять руховою активністю на рівень фізичного здоров'я школярів. Як стверджують фахівці [1, 11, 13, 14], знижують ефективність організації фізичного виховання у загальноосвітніх школах відсутність урахування на практиці мотивів та інтересів школярів до видів рухової активності, низька активність осіб, які беруть участь у фізкультурно-оздоровчій роботі у загальноосвітніх навчальних закладах [5, 7, 11].

Так, залишаються актуальними питання, обумовлені суб'єктивними характеристиками учня (вік, стать, інтелектуальний розвиток, здібності, самооцінка, взаємодія з іншими учасниками навчального процесу) [3, 4]. В роботі Васкан І., Розтока А. (2012) встановлено, що на уроках фізичної культури відносно добре подано один компонент фізичного виховання – практичну діяльність. Знанням та емоційному задоволенню надається значно менше уваги. У цих умовах процес виховання значно знижується. Вищеозначені автори вказують: у середньому (хлопців – 2%, дівчат – 5%) й старшому (хлопців – 22%, дівчат – 43%) шкільному віці в школярів спостерігається байдуже ставлення до фізичної культури; у дітей старшого шкільного віку сформоване навіть негативне ставлення до фізичних вправ (хлопців – 4%, дівчат – 7%).

Мета роботи – визначити особливості мотивації учнів початкової школи до занять фізичною культурою та спортом як передумову підвищення ефективності процесу фізичного виховання.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати і систематизувати наявні у науково-методичній літературі теоретичні та практичні підходи до питання мотиваційних пріоритетів школярів щодо фізкультурної активності.

2. Визначити мотивацію школярів молодших класів до відвідування уроків фізичної культури.

Матеріал і методи.

Учасники: У дослідженні взяли участь школярі кількістю 35 осіб 1 класу, 32 осіб 2 класу, 30 осіб 3 класу та 33 особи 4 класу. Дівчата і хлопчики, а також їхні батьки були проінформовані про участь у дослідженні з визначення рівня шкільної мотивації та дали згоду на систематизацію й обробку даних анкетування.

Організація дослідження. Дослідження, проведене у лютому-березні 2019-2020 н.р., умовно відповідало наступним крокам: аналіз літературних джерел, актуалізація питання про рівень шкільної мотивації, вибір методів дослідження. У роботі використано теоретичні й емпіричні методи дослідження: аналіз фахової науково-методичної літератури та соціологічні методи дослідження, зокрема, метод анкетування, методи математичної статистики.

Статистичний аналіз. Теоретичний аналіз фахових літературних джерел дозволив здійснити конкретизацію питання мотивації до фізичного виховання в закладах освіти, сприяв детальному вивченню й осмисленню мотиваційних пріоритетів діяльності школярів, зокрема, опису та визначенню головних рушійних мотивів до занять.

Експеримент був проведений з використанням анкети, що містила питання щодо причин незадоволення уроком фізичної культури і мотивами відвідування уроків і психодіагностичної методики «Рівень шкільної мотивації» (Н.Г. Лусканова), що проводиться груповим методом. Програма дослідження була організована таким чином: здійснювався добір методик дослідження; подальші дії – формування вибірки, проведення тестування, обробка результатів тестування, статистичний аналіз результатів діагностики. Означена методика була обрана з таких суджень: відповідність теоретичним положення цієї роботи, доступність для учасників дослідження (дітей 7-10 років), можливість проведення у груповій формі, портативність, можливість кількісної обробки.

За допомогою анкетування «Рівень шкільної мотивації», що містить 10 питань із трьома варіантами відповідей, були визначені рівні мотивації за високим, середнім, низьким діапазонами. Перший рівень (25-30 балів) – максимально високий рівень шкільної мотивації, другий рівень (20-24 бали) – хороша шкільна мотивація, третій рівень (15-19 балів) – позитивне відношення до школи, четвертий рівень (10-14 балів) – низька шкільна мотивація, п'ятий рівень (менше, ніж 10 балів) – негативне ставлення до школи, шкільна дезадаптація.

Методи математичної статистики: усі отримані в ході дослідження дані були оброблені за допомогою пакетів статистичних програм EXCEL.

Результати дослідження. Теоретичний аналіз літературних джерел дає підставу стверджувати, що серед вікових особливостей навчальної мотивації учнів молодшого шкільного віку можна віднести загальне позитивне ставлення до школи, цікавість, широту інтересів.

Проведені нами дослідження діагностики шкільної мотивації за методикою Н. Г. Лусканової [19] учнів 1 класу (табл. 1) свідчать, що переважна більшість учнів 1-го класу відповідала на питання на загальну суму балів «4» – хороша шкільна мотивація та «3» – позитивне відношення до школи.

Таблиця 1

Результати діагностики шкільної мотивації за методикою Н. Г. Лусканової [19] учнів 1 класу, (n=35)

№	Кількість балів	Рівень	№	Кількість балів	Рівень	№	Кількість балів	Рівень
1.	26	5	13.	21	4	25.	19	3
2.	15	3	14.	18	3	26.	18	3
3.	24	4	15.	25	5	27.	23	4
4.	13	2	16.	16	3	28.	18	3
5.	19	3	17.	23	4	29.	22	4
6.	23	4	18.	13	2	30.	22	4
7.	15	3	19.	22	4	31.	19	3
8.	25	5	20.	19	3	32.	24	4
9.	17	3	21.	27	5	33.	26	5
10.	20	4	22.	16	3	34.	20	4
11.	11	2	23.	23	4	35.	9	1
12.	14	3	24.	17	3	-	-	-

Примітка: 5 – максимально високий рівень шкільної мотивації; 4 – хороша шкільна мотивація; 3 – позитивне відношення до школи; 2 – низька мотивація; 1 – негативне відношення до школи

У той же час, нами встановлено, що навчальна мотивація школярів 4-х класів більш стійка, усвідомлена, подекуди внутрішня, відносно дієва, в більшості спрямована на способи навчальної діяльності, ніж на результат [1, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 15, 16].

Рівень шкільної мотивації досліджуваних школярів у процентному співвідношенні

представлено у таблиці (табл. 2).

Таблиця 2

Рівень шкільної мотивації досліджуваних школярів молодших класів, (n=130)

Рівень	Учні 1 класу (n=35)		Учні 2 класу (n=32)		Учні 3 класу (n=30)		Учні 4 класу (n=33)	
	n	%	n	%	n	%		
Максимально високий	5	14,28	7	21,87	9	30	15	45,45
Хороша шкільна мотивація	12	34,28	15	46,87	16	53,33	12	36,36
Позитивне відношення до школи	14	40,00	6	18,75	4	13,33	6	18,18
Низька мотивація	3	8,57	3	9,37	1	3,33	-	-
Негативне відношення до школи	1	2,85	1	3,12	-	-	-	-

З отриманих даних видно, що найбільша кількість школярів 1-го класу (40,00%) відповідала на питання на рівні 15-19 балів – позитивне відношення до школи, тобто учні досить добре почуваються в школі, однак відвідують її переважно заради спілкування з друзями та вчителями. Таким учням подобається почуватися учнями, мати гарне шкільне приладдя (ручки, зошити), відповідно, на уроці фізичної культури вони надають перевагу яскравості подій, іграм тощо. Пізнавальні мотиви в таких дітей сформовані меншою мірою, тому навчальний процес їх цікавить недостатньо.

Серед школярів 2-го класу 46,87% мають шкільну мотивацію на рівні 20-24 бали – хороша шкільна мотивація, тобто, більшість учнів успішно можуть упоратися з навчальною діяльністю. Також серед учнів 2-го класу є 18,75% осіб на рівні 15-19 балів – позитивне відношення до школи.

Як бачимо з таблиці 2, серед учнів 3-го класу відсутні діти з сумою балів менше, ніж 10 – негативне ставлення до школи, шкільна дезадаптація, а більша частина цих школярів відповідають рівню хорошої шкільної мотивації – 16 осіб (53,33%). Серед учнів 4-го класу 15 осіб (45,45%) мають пізнавальний мотив, прагнуть найуспішніше виконувати вимоги, що висуває школа. Такі учні чітко дотримуються всіх указівок учителя, сумлінні й відповідальні, засмучуються через незадовільні оцінки.

Аналіз результатів дослідження показує, що переважна більшість школярів позитивно ставиться до уроків фізичної культури. Основними причинами незадоволеності школярів уроками фізичної культури є (табл. 3): одноманітність уроків (відповідь переважає у 1-му та 3-му класах) – 12,12% учнів 1-го класу, 9,37% учнів 2-го класу, 13,33% учнів 3-го класу та 9,09% учнів 4-го класу; відсутність видів спорту, що подобаються (як бачимо, процент відповідей збільшується з віком) – 5,71% учнів 1-го класу, 15,62% учнів 2-го класу, 30% учнів 3-го класу, 21,21% учнів 4-го класу; поганий інвентар (відмітимо, що це питання актуальне у кожному віковому періоді) – 28,57% учнів 1-го класу, 28,12% учнів 2-го класу, 20% учнів 3-го класу, 15,15% учнів 4-го класу.

Характерно, що на відносини з вчителем вказують 5,71% учнів 1-го класу, 9,37% учнів 2-го класу, 16,66% учнів 3-го класу та 15,15% учнів 4-го класу, а на надмірне фізичне навантаження – 42,85% учнів 1-го класу, 21,87% учнів 2-го класу, 13,33% учнів 3-го класу, 12,12% учнів 4-го класу.

Відповідь «не цікаво» обрали 5,71% учнів 1-го класу, 15,62% учнів 2-го класу, 23,33% учнів 3-го класу, 27,27% учнів 4-го класу.

Основні фактори, що не сприяють позитивному ставленню до уроку фізичної культури, (n=130)

Причини незадоволення	Учні 1 класу (n=35)		Учні 2 класу (n=32)		Учні 3 класу (n=30)		Учні 4 класу (n=33)	
	n	%	n	%	n	%		
Не цікаво	2	5,71	5	15,62	7	23,33	9	27,27
Надмірне фізичне навантаження	15	42,85	7	21,87	4	13,33	4	12,12
Поганий інвентар	10	28,57	9	28,12	6	20,00	5	15,15
Не задовольняє зміст уроків, одноманітність уроків.	4	12,12	3	9,37	4	13,33	3	9,09
Відсутність видів, що подобається	2	5,71	5	15,62	9	30,00	7	21,21
Відносини з учителем	2	5,71	3	9,37	5	16,66	5	15,15

Аналіз літератури свідчить, що важливим є місце мотиву в загальній структурі мотивації. Від того, чи є мотив домінуючим, провідним, другорядним або підлеглим залежить його реальний вплив на мотивацію діяльності. Проведене нами анкетування дозволило встановити, що значний відсоток усіх опитуваних школярів відвідують урок фізичної культури заради «Спілкування з однокласниками» – 25,71% школярів 1-го класу, 31,25% школярів 2-го класу, 10% школярів 3-го класу, 21,21% школярів 4-го класу.

На запитання «Чи пропускаєш ти уроки з фізичної культури?» відповіді школярів 1-го класу були такими: ніколи – 56,8%, інколи – 13,8%, регулярно – 14,7%, звільнений через хворобу – 14,7%.

Серед мотивів, яким надають перевагу школярі для відвідування уроків фізичної культури є участь у іграх і змаганнях, так відповіді 37,14% школярів 1-го класу та 31,25% школярів 2-го класу і далі з кожним наступним класом кількість відповідей на дане питання стає все меншою – 30,00 і 18,18% учнів 3-х і 4-х класів відповідно. Наступним мотивом, якому надають перевагу школярі для відвідування уроків фізичної культури є можливість стати відомим спортсменом – 17,14% учнів 1-го класу, 9,37% учнів 2-го класу, 13,33% учнів 3-го класу, 9,09% учнів 4-го класу. І лише деякий процент школярів відзначають про «покращення свого стану здоров'я» – 11,42% учнів 1-го класу, 21,87% учнів 2-го класу, 33,33% учнів 3-го класу, 45,45% учнів 4-го класу. Як ми бачимо з кожним наступним класом кількість відповідей на це питання збільшується, що свідчить про позитивне відношення школярів до свого здоров'я.

Дискусія. У галузі фізичної культури і спорту значна увага приділяється пошуку нових організаційних форм фізкультурно-оздоровчої роботи та реалізації інноваційної діяльності [1, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 16]. У той же час, навчальна мотивація, на думку Л. Божович, визначається освітньою системою, де здійснюється навчальна діяльність. На думку О. Савченко, до умов формування пізнавальних інтересів і потреб молодших школярів, можемо віднести збагачення змісту освіти цікавим навчальним матеріалом, почуття обов'язку за власне здоров'я; упровадження в навчальний процес інноваційних технологій. Л. В. Дзюбка, відзначає: для учнів молодшої освітньої ланки важливий психологічний супровід процесу формування учбової мотивації, їх формування як суб'єктів власної діяльності [8].

Пріоритетні завдання системи фізичного виховання, зазначають С.М. Футорний, В.А. Кашуба, це формування у школярів знань і навичок здорового способу життя, осмисленого ставлення до збереження свого здоров'я [10, 21]. Про низький рівень інформування та теоретичних знань учнів і їхніх батьків, недостатній рівень активності школярів, незначний рівень знань і досвіду учнів у питанні щодо самовдосконалення згадують у своїх роботах

О.В. Андрєєва, В. Г. Ареф'єв, Т. Ю. Круцевич [1, 11].

Також, О.В. Андрєєвою проведено вивчення стану роботи школи та сім'ї, яке показало, що в обстежених школах такі форми роботи як бесіди з батьками з питань фізичного виховання дітей у сім'ї, індивідуальні консультації, батьківська допомога шкільним фізкультурним гурткам приносять значний успіх у загальній роботі [1,2].

Таким чином, основні способи мотивувати учнів – це продемонструвати позитивні впливи фізичних навантажень на організм, застосовувати сучасні форми проведення уроків і позаурочних заходів, розвивати в учнів бажання бути здоровим і, навіть, як показало наше опитування, наслідування особистого кумира – спортсмена з обраного спорту.

Висновки. Аналіз фахової літератури слугує підставою узагальнити висновки, що інтерес до занять фізичною культурою належить до мотиваційної сфери особистості, а його психологічною основою є внутрішня мотивація. Результати проведеного опитування за участю молодших школярів свідчать про відносно низький відсоток учнів, які незадоволені уроками з фізичної культури, переважно це стосується інвентаря та навантаження. Також відзначимо, що значної уваги необхідно надавати знанням і реалізації емоційного задоволення від уроку, шляхом використання рухливих ігор і активно залучати батьків для формування у школярів усвідомленої потреби у введенні здорового способу життя.

Список літературних джерел

1. Андрєєва О.В. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять відчат 12-13 років: дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02. К., 2002. 190 с.

2. Андрєєва О.В., Чернявський М.В. Проблеми та перспективи впровадження рекреаційно-оздоровчих занять в загальноосвітніх школах. Теорія методика фізичного виховання і спорту. 2005. № 4. С. 34–36.

3. Васкан І., Розтока А. Стан і формування в школярів інтересу до фізичного виховання та спорту. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: 2012. С. 247-252.

4. Галан Я. П. Використання сучасних форм навчання спортивному орієнтуванню на уроках фізичної культури в школі., Молодий вчений. 2017. № 3.1. С. 78-82.

5. Гончарова Н.Н. Автоматизированные системы контроля физического состояния детей младшего школьного возраста в процессе физического воспитания: дис...канд. наук по физ. восп. и спорту: спец. 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення»: НУФВСУ. К., 2009. 222 с.

6. Гончарова Н.Н., Бутенко Г.А. Опыт использования рекреационно-оздоровительной технологии повышения физического состояния детей младшего школьного возраста. Спортивная наука Украины. Львів, 2015. № 5 (6 9). С. 32 – 38. URL: <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/352>

7. Грищук С.А. Влияние двигательной активности на здоровье младших школьников. Проблемы качества физкультурно-оздоровительной и здоровьесберегающей деятельности образовательных учреждений. Екатеринбург, 2014. Ч. 1. С. 89 – 93.

8. Дзюбка Л.В. Особливості структури навчальної мотивації у підлітків з різним рівнем навчальних досягнень. Проблеми сучасної психології: Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України. За ред.

References

1. Andryeyeva O.V. (2002) Programuvannya fi'zkul'turno-ozdorovichkh zanyat' vi'dchat 12-13 roki'v [Programming of physical culture and health-improving classes reports 12-13 years]: dis. ... kand. nauk z fi'z. vikhovannya i' sportu: 24.00.02. K., 190 ps.

2. Andrieyeva O.V. Cherniavskiy M.V. (2005) Problemy ta perspektivy vprovadzhennia rekreatsiino-ozdorovichykh zaniat' v zahalnoosvitnikh shkolakh [Problems and respects of introducing recreation and health related lessons in schools] Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannya i sportu. [Theory and Methods of Physical Education and Sports]. No 4. S. 34–36.

3. Vaskan I., Roztoka A. (2012) Stan i' formuvannya v shkolyari'v interesu do fizichnogo vikhovannya ta sportu [Condition and formation of students' interest in physical education and sports] Fizichne vikhovannya, sport i' kultura zdorov'ya u suchasnomu suspilstvi. p. 247-252.

4. Galan Ya.P. (2017) Vikoristannya suchasnikh form navchannya sportivnomu ori'yentuvannyu na urokakh fi'zichnoyi kul'turi v shkoli [The use of modern forms of teaching orienteering in physical education classes at school]. Molodij vchenij. 3.1. p. 78-82.

5. Goncharova N.N. (2009) Avtomatizirovanny'e sistemy kontrolya fizicheskogo sostoyaniya detej mladshogo shkol'nogo vozrasta v prozesse fizicheskogo vospitaniya [Automated physical condition monitoring systems primary school children in the process of physical education]: dis...kand. nauk po fiz. vosp. i sportu: specz. 24.00.02. «Fi'zichna kul'tura, fi'zichne vikhovannya ri'znikh grup naselennya: NUFVSU. K., 222 p.

6. Goncharova, N. N. Butenko, H. A. (2015) Opyt ispolzovaniya rekreatsiionno-ozdorovitel'noy tekhnologii povysheniya urovnya zhizni detej mladshogo shkol'nogo vozrasta [Experience of using recreational and health - improving technology to improve the physical condition of children of primary school age]. Sportivna nauka Ukraini [Sports Science of Ukraine], 5(69), 32 – 38. <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/352>

7. Gritsyuk S.A. (2014) Vliyaniye dvigatel'noy aktivnosti na zdorov'ye mladshikh shkol'nikov [Influence of Motor Activity on the Health of Younger Schoolchildren]. Problemy kachestva fizkul'turno-ozdorovitel'noy i zdorov'yesberegayushchey deyatel'nosti obrazovatel'nykh uchrezhdeni. Yekaterinburg, 1, 89 – 93

8. Dzyubko L.V. (2011) Osoblivosti` strukturi navchal'noyi motivaczi`yi u pidlitkiv z riznim rivnem navchal'nikh dosyagnen [Features of the structure of educational motivation in adolescents with different levels of academic achievement]. Problemi suchasnoyi psikhologii`yi. Kam'yanecz`-Podi'l's'kogo naczi`onal'noho uni`versitetu i`meni` I`vana Ogi`yenka, I`nstitutu psikhologii`yi i`m. G.S.Kostyuka

- С.Д.Максименка, Л.А. Онуфрієвої. Вип. 14. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. 928 с. С.205 – 221.
9. Дяченко А., Костюкевич В., Коннова М. Організація навчального процесу з фізичного виховання на основі використання здоров'я-зберігаючих технологій. Актуальні наукові дослідження в сучасному світі. Переяслав-Хмельницький, 2017. Вип.11 (31), Ч.3. С. 83-87.
10. Дяченко А.А., Костюкевич В.М. Оздоровчі технології фізичного виховання молодших школярів. Актуальні наукові дослідження в сучасному світі. Переяслав-Хмельницький, 2017. Вип. 9 (29), Ч. 2. С. 59-63
11. Дяченко А.А., Кульчицька І.А. Інтеграція теоретичних знань з фізичного виховання в освітній процес школярів початкової школи. Międzynarodowa konferencja naukowo-praktyczna Innowacje i nowoczesne technologie w edukacji: wkład Polski i Ukrainy, Sandomierz, Polska 5–6 maja 2017. С.42-46.
12. Дяченко А.А. Роль сім'ї у фізичному вихованні молодших школярів з вадами зору. Актуальні наукові дослідження в сучасному світі. Переяслав-Хмельницький, 2017. Вип. 1 (21), Ч.2. С.107-110.
13. Дяченко А. А. Шеремета Н.В. До питання використання дидактичних ігор у початковій школі Перспективні напрями розвитку сучасних педагогічних і психологічних наук». Харків. Східноукраїнська організація "Центр педагогічних досліджень, 2017. С.12-16.
14. Дяченко А.А., Костюкевич В.М. Деякі аспекти застосування інформаційно-комп'ютерних технологій у процесі фізичного виховання і спорту. Актуальні наукові дослідження в сучасному світі». Переяслав-Хмельницький, 2017. Вип. 1(21), Ч.2. С.104-107.
15. Дяченко А. А., Костюкевич В. М. Основи організації здоров'язбережувального середовища в умовах школи. Теоретические и прикладные аспекты олимпийского образования, физической культуры и спорта школьников и учащейся молодежи: тезисы докладов IV Международной научно-практической конференции, Брест, 26-27 октября 2017 г. Брест: Альтернатива, 2017. С. 39-41.
16. Дяченко А.А., Костюкевич В.М. Сучасні підходи до удосконалення навчального процесу на основі формування здоров'язбережувального освітнього середовища. Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування». № 1.Вінниця, 2018. С. 24-27.
17. Дяченко А.А., Гончарова Н.М., Крайнік Я.С., Гнатиш Г.С. Чинники несприятливого перебігу адаптації дітей молодшого шкільного віку до умов навчання в школі. Сучасні біомеханічні та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті. ред. В.В. Гамалій, В.О.Кашуба, О.А. Шинкарук. К.: НУФВУ, 2017. С. 55-57.
18. Круцевич Т. Ю. Управление физическим состоянием подростков в системе физического воспитания: дис. ... д-ра наук по физическому воспитанию и спорту: 24.00.02. Национальный ун-т физического воспитания и спорта Украины. К., 2000. 510 с.
19. Лусканова Н.Г. Методы исследования детей с трудностями в обучении. Москва: Фолиум; 1993. 64 с
20. Мудрик С.С. Сучасний стан здоров'я APN Ukrayini / Za red. S.D.Maksimenka, L.A. Onufri'yevoyi. Vol. 14. Kam'yanech'-Podil's'kij: Aksi'oma. 928 s. S.205 – 221.
9. Dyachenko A., Kostyukevich V., Konnova M. (2017.) Organizaczi'ya navchalnogo procesu z fi'zichnogo vikhovannya na osnovi vikoristannya zdorov'yazberihayuchih tekhnologij [Organization of the educational process in physical education based on the use of health technologies] Aktual'ni naukovii dosli'dzhennya v suchasnomu svi'ti. Pereyaslav-Khmel'nicz'kij, Vol.11 (31), Ch.3. p. 83-87.
10. Dyachenko A.A., Kostyukevich V.M. (2017.) Ozdorovchi' tekhnologij'i fi'zichnogo vikhovannya molodshikh shkolyari'v [Health-improving technologies of physical education of junior schoolchildren]. Aktual'ni naukovii dosli'dzhennya v suchasnomu svi'ti. Pereyaslav-Khmel'nicz'kij, Vol. 9(29), Ch.2. p. 59-66.
11. Dyachenko AA, Kulchiczka I.A. (2017) Integraczi'ya teoretichnikh znan' z fi'zichnogo vikhovannya v osviti'nij procesh shkolyari'v pochatkovoyi shkoli [Integration of theoretical knowledge of physical education in the educational process of primary school students]. Innowacje i nowoczesne technologie w edukacji: wkład Polski i Ukrainy. Sandomierz, Polska 5–6 maja p.42-46.
12. Dyachenko A.A. (2017) Rol' simiy u fi'zichnomu vikhovanni' molodshikh shkolyariv z vadami zoru [The role of the family in the physical education of primary school children with visual impairments]. Aktual'ni naukovii dosli'dzhennya v suchasnomu svi'ti. Pereyaslav-Khmel'nicz'kij, Vol. 1 (21), Ch.2. p.107-110. (in Ukrainian)
13. Dyachenko A.A. Sheremeta N.V. (2017) Do pitannya vikoristannya didaktichnikh igor u pochatkovij shkoli' Perspektivni' napryamki rozvitku suchasnikh pedagogichnikh i' psikhologichnikh nauk[On the use of didactic games in primary school]. Kharkiv. Skhi'dnoukrayins'ka organi'zaczi'ya "Czentr pedagogichnikh dosli'dzhen' . S.12-16.
14. Dyachenko A.A., Kostyukevich V. M. (2017) Deyaki' aspekti zastosuvannya i'nformaczi'jno-komp'yuternikh tekhnologij' u procesi' fi'zichnogo vikhovannya i' sportu [Some aspects of the use of information and computer technology in the process of physical education and sports]. Aktual'ni naukovii dosli'dzhennya v suchasnomu svi'ti. Pereyaslav-Khmel'nicz'kij. Vip. 1(21), Ch.2. S.104-107.
15. Dyachenko A.A., Kostyukevich V.M. (2017) Osнови organi'zaczi'yi zdorov'yazberezhuval'nogo seredovishha v umovakh shkoli[Fundamentals of the organization of a healthy environment in the school environment]. Teoreticheskie i prikladny'e aspekty' olimpijskogo obrazovaniya, fizicheskoy kul'tury' i sporta shkol'nikov i uchashhejsya molodezhi. Brest, 26-27 oktyabrya 2017 g.. Brest: Al'ternativa, S. 39-41 (in Ukrainian)
16. Dyachenko A.A., Kostyukevich V.M. (2018) Suchasni' pidkhodi do udoskonalennya navchal'nogo procesu na osnovi formuvannya zdorov'yazberezhuval'nogo osviti'nogo seredovishha [Modern approaches to improving the learning process based on the formation of a healthy educational environment]. Aktual'ni' problemi fi'zichnogo vikhovannya ta metodiki sportivnogo trenuvannya».Vinniczya, p 24-27.
17. Dyachenko A. A., Goncharova N. M., Krajni'k Ya. S., Gnatiш G. S. (2017) Chinniki nespriyatlivogo perebigu adaptaczi'yi ditej molodshogo shkil'nogo viku do umov navchannya v shkoli [Factors of unfavorable course of adaptation of children of primary school age to the conditions of education in schools] Suchasni' biomekhanichni ta informaczi'jni tekhnologij'i u fizichnomu vikhovanni' i' sporti' .red. V.V. Gamali'j, V.O.Kashuba, O.A. Shinkaruk. K.: NUFVU. p. 55-57.
18. Kruczevich T. Yu. (2000). Upravlenie fizicheskim sostoyaniem podrostkov v sisteme fizicheskogo vospitaniya. Dokt. Dys. [Management of the physical state of adolescents in the system of physical education. Doct. Diss.] Naczional'ny'j un-t fizicheskogo vospitaniya i sporta Ukrainy'. K., 510p.
19. Luskanova N.H. (1993) Metody issledovaniia detei s trudnostiami v obuchenii [Research methods for children with learning difficulties]. Moskva : Folyum;. 64 p.
20. Mudryk S.S. (2012). Suchasnyy stan zdorovya ditej molodshoho shkil'noho viku [Modern state of health of children of primary school age]. Fyzichne vykhovannya, sport y kul' tura zdorov' ya u suchasnosti suspil' stvi [Physical education, sports and health culture in

дітей молодшого шкільного віку. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2012. № 2. С. 183–187.

21. Diachenko A. Kashuba V, Asulyuk I. A modern view on the use of information technologies in the process of physical education of student youth. Journal of Education, Health and Sport. 2017;7(2):765-775. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.2538698>

modern society], 2, 183 – 187 (in Ukrainian).

21. Diachenko A. Kashuba V, Asulyuk I. (2017) A modern view on the use of information technologies in the process of physical education of student youth. Journal of Education, Health and Sport.;7 (2):765-775. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.2538698>

DOI: 10.31652/2071-5285-2020-9(28)-90-97

Відомості про авторів:

Яковлів В.Л.; orcid.org/0000-0002-1762-4827; dekykovliv576@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, Вінниця, 21000, Україна.

Герасимішин В.П.; orcid.org/0000-0001-6823-9120; herasymyshyn@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, Вінниця, 21000, Україна.

Чуйко Ю.А.; orcid.org/0000-0001-9223-1380; flak40309@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, Вінниця, 21000, Україна.